

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ
ΠΑΤΡΩΝ
UNIVERSITY OF PATRAS

ΑΝΟΙΚΤΑ ακαδημαϊκά
μαθήματα ΠΠ

Εισαγωγή στην Ψυχολογία

Ενότητα 11: Μνήμη: Είδη μνημονικής καταγραφής

Διδάσκουσα: Ειρήνη Σκοπελίτη

Τμήμα Επιστημών της Εκπαίδευσης και της Αγωγής στην
Προσχολική Ηλικία

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ
επένδυση στην κοινωνία της γνώσης

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΣΠΑ
2007-2013
πρόγραμμα για την ανάπτυξη
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

Σκοποί ενότητας

- Παρουσίαση της μνημονικής διαδικασίας ως γνωστική διεργασία: Περιγραφή των διαφορετικών ειδών μνήμης που είναι υπεύθυνα για την καταγραφή διαφορετικών ειδών πληροφορίας και παρουσίαση διαφορετικών μοντέλων οργάνωσης των πληροφοριών στη μακρόχρονη μνήμη.

Περιεχόμενα ενότητας

- **Είδη μνήμης**
 - **Ρητή μνήμη**
 - **Επεισοδιακή & Σημασιολογική**
 - **Άρρητη (άδηλη) μνήμη**
 - **Διαδικαστική & Ευόδωση προτεραιότητας**
- **Μοντέλα οργάνωσης πληροφοριών στη μακρόχρονη μνήμη**
 - **Σημασιολογικά δίκτυα**
 - **Σχήματα**
 - **Παράλληλα κατανεμημένα νευρωνικά δίκτυα**

Είδη μνήμης

Ρητή (Εκδηλη Μνήμη)

- Επεισοδιακή
- Σημασιολογική

Άρρητη (Άδηλη) Μνήμη

- Διαδικαστική
- Ευόδωση (Απόδοση) προτεραιότητας

Ρητή μνήμη

- **Explicit Memory:** μεταφράζεται και ως Έκδηλη μνήμη
 - Η πράξη της συνειδητής εμπρόθετης ανάσυρσης εμπειριών από το παρελθόν

Είδη ρητής μνήμης

- **Σημασιολογική μνήμη (Semantic memory):** ένα δίκτυο αλληλένδετων γεγονότων και εννοιών, τα οποία απαρτίζουν τη γενική μας γνώση για τον κόσμο
- **Επεισοδιακή μνήμη (Episodic memory):** Η συλλογή προσωπικών εμπειριών του παρελθόντος που συνέβησαν σε δεδομένο τόπο και χρόνο

Άρρητη μνήμη

- **Implicit Memory: Μεταφράζεται και ως Άδηλη μνήμη)**
 - Η επιρροή παρελθοντικών εμπειριών στην μετέπειτα συμπεριφορά και τις επιδόσεις παρότι οι άνθρωποι δεν προσπαθούν να τις ανακαλέσουν στη μνήμη και δεν έχουν συνείδηση ότι τις θυμούνται

Είδη άρρητης μνήμης

- **Διαδικαστική μνήμη (Procedural Memory):** Η σταδιακή απόκτηση δεξιοτήτων, ως αποτέλεσμα εξάσκησης, ή αλλιώς το «γνωρίζω πώς να» κάνω πράγματα
- **Ευόδωση ή Απόδοση προτεραιότητας (Priming):** Η ενισχυμένη ικανότητα να σκεφτόμαστε ένα ερέθισμα όπως μία λέξη ή ένα αντικείμενο, ως αποτέλεσμα της πρόσφατης έκθεσης στο ερέθισμα

Μοντέλα οργάνωσης πληροφοριών στη μακρόχρονη μνήμη

- Σημασιολογικά δίκτυα
- Σχήματα
- Παράλληλα κατανεμημένα νευρωνικά δίκτυα

NEW

Σημασιολογικά Δίκτυα

- Η αρχαιότερη πρόταση για την οργάνωση των γνώσεων σε εννοιολογικές δομές
- Έννοιες οργανωμένες σε ιεραρχικές δομές όπου κάποιες έννοιες είναι υπερκείμενες και κάποιες υποκείμενες
- Στο σημασιολογικό δίκτυο κάθε έννοια έχει έναν αριθμό καθοριστικών γνωρισμάτων που κληρονομούνται από τις υπερκείμενες έννοιες και κληροδοτούνται στις υποκείμενες έννοιες

NEW

Σχήματα

- **Αναπαραστάσεις που σκοπό έχουν να περιγράψουν τη δομή καθημερινών δραστηριοτήτων**
- **Διάφορες κατηγορίες: σενάρια, σχέδια, πλαίσια, σκηνές**
- **Τα σχήματα μπορούν να περιγράψουν τις διαδικασίες που ενεργοποιούνται όταν οι άνθρωποι χρησιμοποιούν προηγούμενες γνώσεις για να ερμηνεύσουν πληροφορίες προερχόμενες από το εξωτερικό περιβάλλον.**

NEW

Παράλληλα καταναεμημένα δίκτυα

- Περιγράφουν πώς οι σημασιολογικές και επεισοδιακές πληροφορίες συγκροτούνται σε επικοινωνητικές μνήμες
- Η γνώση βρίσκεται στις συνδέσεις. Η μάθηση δεν είναι τίποτα άλλο παρά η αναθεώρηση των συνδέσεων μεταξύ των ενοτήτων.
- Σε τέτοια συστήματα δεν υπάρχουν σαφείς κανόνες, αλλά υπάρχει μία υπονοούμενη παραγωγή νέων κανόνων που προκύπτουν από την αναθεώρηση της ισχύος ενός συνόλου συνδέσεων που ήδη υπάρχουν.

NEW

Σχετική Βιβλιογραφία

- Atkinson, L.R., Atkinson, C.R., Smith, E.E., Bem, J.D., & Nolen-Hoeksema, S. (2003). *Εισαγωγή στην Ψυχολογία του Hilgard, Τόμος Α*, (Επιμ. Γ. Βορριά, Μπ. Ντάβου, & Ζ. Παπαληγούρα), Εκδόσεις Παπαζήση.
- Baddley, A., Eysenck, M. W., & Anderson, M. C. (2009). *Memory*. USA & Canada: Taylor & Francis, Psychology Press.
- Βοσνιάδου, Σ. (2005). *Εισαγωγή στην Ψυχολογία, Τόμος Α*, Εκδόσεις Gutenberg.
- Bransford, J.D. (1979). *Human cognition: Learning, understanding, and remembering*. Belmont, CA: Wadsworth Publishing Co.
- Eysenck, M. W. (2010). *Cognitive Psychology*. New York: Taylor & Francis, Psychology Press.
- Hayes, N. (1998). *Εισαγωγή στην Ψυχολογία, Τόμος Α* (Επιμ. Α. Κωσταρίδου-Ευκλείδη), Εκδόσεις Ελληνικά Γράμματα.
- Schacter, D. L., Gilbert, D. T., & Wegner, D. M., (2012). *Ψυχολογία*, (Επιμ. Σ. Βοσνιάδου), Εκδόσεις Gutenberg.

Τέλος Ενότητας

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ
επένδυση στην κοινωνία της γνώσης

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

Χρηματοδότηση

- Το παρόν εκπαιδευτικό υλικό έχει αναπτυχθεί στο πλαίσιο του εκπαιδευτικού έργου του διδάσκοντα.
- Το έργο «Ανοικτά Ακαδημαϊκά Μαθήματα στο Πανεπιστήμιο Πατρών» έχει χρηματοδοτήσει μόνο την αναδιαμόρφωση του εκπαιδευτικού υλικού.
- Το έργο υλοποιείται στο πλαίσιο του Επιχειρησιακού Προγράμματος «Εκπαίδευση και Δια Βίου Μάθηση» και συγχρηματοδοτείται από την Ευρωπαϊκή Ένωση (Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο) και από εθνικούς πόρους.

Σημείωμα Αναφοράς

Copyright Πανεπιστήμιο Πατρών, Σχολή Κοινωνικών και Ανθρωπιστικών Επιστημών, Τμήμα Επιστημών της Εκπαίδευσης και Αγωγής στην Προσχολική Ηλικία, Ειρήνη Σκοπελίτη, «Εισαγωγή στην Ψυχολογία». Ενότητα 11: Μνήμη-Είδη μνημονικής καταγραφής. Έκδοση: 1.0. Πάτρα 2015. Διαθέσιμο από τη δικτυακή διεύθυνση:

<https://eclass.upatras.gr/courses/PN1524/>

Σημείωμα Αδειοδότησης

Το παρόν υλικό διατίθεται με τους όρους της άδειας χρήσης Creative Commons Αναφορά, Μη Εμπορική Χρήση Παρόμοια Διανομή 4.0 [1] ή μεταγενέστερη, Διεθνής Έκδοση. Εξαιρούνται τα αυτοτελή έργα τρίτων π.χ. φωτογραφίες, διαγράμματα κ.λ.π., τα οποία εμπεριέχονται σε αυτό και τα οποία αναφέρονται μαζί με τους όρους χρήσης τους στο «Σημείωμα Χρήσης Έργων Τρίτων».

[1] <http://creativecommons.org/licenses/by-nc-sa/4.0/>

Ως **Μη Εμπορική** ορίζεται η χρήση:

- που δεν περιλαμβάνει άμεσο ή έμμεσο οικονομικό όφελος από την χρήση του έργου, για το διανομέα του έργου και αδειοδόχο
- που δεν περιλαμβάνει οικονομική συναλλαγή ως προϋπόθεση για τη χρήση ή πρόσβαση στο έργο
- που δεν προσπορίζει στο διανομέα του έργου και αδειοδόχο έμμεσο οικονομικό όφελος (π.χ. διαφημίσεις) από την προβολή του έργου σε διαδικτυακό τόπο

Ο δικαιούχος μπορεί να παρέχει στον αδειοδόχο ξεχωριστή άδεια να χρησιμοποιεί το έργο για εμπορική χρήση, εφόσον αυτό του ζητηθεί.